

використання ефекту інноваційних інвестицій, а також трансформацію базисних цільових орієнтирів розвитку господарської системи регіону в цілому.

Таким чином, формування децентралізованої моделі сталого розвитку сільських територій потребує відповідної трансформації системи цільових соціогуманітарних орієнтирів, які б дали можливість сприйняти необхідні системні перетворення на рівні громад.

МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОВНОЦІННИХ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В КОНТЕКСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

*Панухник О.В., д.е.н., професор,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя*

Сільські території перебувають у процесі системного реформування, від результатів якого у значній мірі залежить подальша доля української держави. Це потребує підвищеної уваги до даного складного об'єкту політичного впливу з боку вищих органів державної влади, а також наукових установ.

Запорукою успішного соціально-економічного розвитку будь-якої території, у тому числі й сільської, є повноцінне й ефективне місцеве самоуправління, що здійснюється за умови надання відповідних повноважень і фінансування. Досвід розвинутих європейських країн показує, що основною ланкою формування ефективної держави є громада. Саме за таким підходом побудоване сьогодні європейське співтовариство. Розвиток місцевого самоврядування є наріжним каменем швидкого й успішного поступу Європейського Союзу. Оскільки наша країна проголосила себе європейською державою, то Україна повинна теж надати якомога більше можливостей для розвитку місцевого самоврядування. За

умов проголошеної децентралізації та реформи місцевого самоврядування, головною рушійною силою майбутнього розвитку в нашій країні повинні стати місцеві громади незалежно від їх статусу – сільські, селищні, міського типу. Українці важливо передати повноваження, функції з надання послуг і фінансові ресурси на місцевий рівень. Це потрібно зробити якомога швидше, оскільки існуюча соціально-економічна система України вже не в змозі впоратися з наростаючими проблемами та здійсненням своєї фактично головної місії – забезпечення сприятливих умов для розвитку українського суспільства. Нажаль, можна назвати чимало показників, які свідчать про вкрай “скромні” здобутки нашої країни в світі – за даними Глобального звіту про конкурентоспроможність 45-го Всесвітнього економічного форуму у Давосі (2015 р.), Україна займає 73 місце серед 144 обстежених країн у 2013-2014 рр., у той час як за рівнем інноваційного розвитку – 79 місце, інституційного розвитку – 132 місце, ефективності ринків товарів та послуг – 117 місце.

Відповідно, приклад усіх без винятку європейських держав свідчить про те, що вони лише тоді добре функціонують, коли в них швидко розвиваються територіальні громади, головною рушійною силою яких є дрібний та середній бізнес. Усі ланки інтегральної системи аграрних підприємств і установ, які пов’язані з вирощуванням сільськогосподарської продукції та виробництвом продовольчих товарів, як правило, функціонують у межах територій, пов’язаних зі сільською місцевістю. Все це обумовлює необхідність ефективної діяльності держави і підлеглих їй інститутів влади щодо формування економічних, соціальних, правових умов життєдіяльності саме цих територій. Механізми реалізації самостійності сільського поселення та її спрямування дотепер, навіть за умов здійснення децентралізації, не є чітко визначеними. Сам термін “питання місцевого значення” ще потребує певного уточнення – у Конституції України він також чітко не визначається.

З метою формування повноцінних сільських територій та досягнення ефективності їх розвитку доцільно застосовувати комплекс правових, стратегічних, організаційних, інфраструктурних,

фінансових заходів, які за використання інноваційних підходів сприятимуть формуванню довготермінового потенціалу та забезпечать економічну привабливість та конкурентоспроможність території.

Саме реалізація низки означених питань, на нашу думку, дозволить місцевим громадам, у першу чергу сільських територій, стати спроможними у широкому розумінні та консолідувати власні наявні ресурси для вирішення питань місцевого значення, підвищити роль органів місцевого самоврядування у підтримці розвитку громадянського суспільства, а також ініціювати конкретні зміни, спрямовані на надання більших повноважень місцевим громадам та виокремлення механізмів успішного місцевого розвитку.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

*Перебийніс В.І., д.е.н., професор, Полтавський університет
економіки і торгівлі,*

*Малиш М.Н., д.е.н., професор, Санкт-Петербурзький державний
аграрний університет,*

*Перебийніс Ю.В., Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Подальший розвиток аграрного сектора економіки нерозривно пов'язаний із забезпеченням функціонування сільської місцевості [1].

Сільська територія, на наш погляд, – це частина території, що визначається протяжністю, площею, природно-економічними умовами, де може здійснюватися переважно сільськогосподарське виробництво і можуть бути розташовані населені пункти.

Згідно з Державними будівельними нормами ДБН Б.2.4-1-94 «Планування та забудова сільських поселень» сільські населені пункти поділяють на селище, село, хутір. Проблематичним залишається статус селища міського типу, яке займає проміжне